

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 03-02-10670/1

Podgorica, 17. oktobar 2012. godine

MINISTARSTVO ZA INFORMACIONO DRUŠTVO I TELEKOMUNIKACIJE
- n/r ministra, gospodina Vujice Lazovića -

Poštovani gospodine Lazoviću,

Na osnovu Vašeg akta, kojim se traži mišljenje na Predlog zakona o elektronskim komunikacijama, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Postojećim Zakonom o igrama na sreću (član 9) propisano je da se priređivanje igara na sreću preko interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava, obavljaju privredna društva koja imaju koncesiju za priređivanje igara na sreću, a po dobijanju saglasnosti od Uprave za igre na sreću.

Članom 7 Zakona je zabranjeno učestvovanje u inostranim igrama na sreću za koje se ulozi plaćaju na teritoriji Crne Gore, prikupljanje uloga za učestvovanje u igrama na sreću koje se priređuju u inostranstvu, kao i prodaja, držanje, ustupanje, izdavanje, oglašavanje i svako drugo predstavljanje inostranih srećki i tiketa (listića) za igre na sreću na teritoriji Crne Gore.

Međutim, praksa je pokazala da je veliki broj priređivača igara na sreću (oko 180 priređivača, prema podacima Uprava za igre na sreću) vrši online priređivanje igara na sreću bez odobrenja Uprave, a Uprava nema nadležnost da preduzme konkretne mjere kako bi se, u cilju suzbijanja i sprječavanja nelegalnog online priređivanja, ovo pitanje regulisalo.

Stoga, molimo Vas da u Predlogu Zakona o elektronskim komunikacijama propišete odredbu kojom se regulatorni organ nadležan za elektronske komunikacije obavezuje da naloži operatorima elektronskih komunikacija da preduzmu konkretne mjere radi sprječavanja online priređivanja igara na sreću

bez odobrenja Uprave, kao i kaznene mjere ukoliko operatori ne preduzmu naložene mjere.

U Izvještaju o sprovedenoj analizi uticaja propisa navedeno je da je za sprovođenje ovog zakona potrebno obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore u iznosu od 29.000,00 € za izradu podzakonskih akata i drugih aktivnosti neophodnih za primjenu ovog zakona. Predlažemo da se pomenuta sredstva prilagode sredstvima koja će Zakonom o budžetu Crne Gore za 2013. godinu biti odobrena Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije za navedene namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
dr Milorad Katnić
Katnić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije

NAZIV PROPISA

Zakon o elektronskim komunikacijama

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Zakonom se uređuje obavljanje djelatnosti elektronskih komunikacija, status, nadležnosti, način finansiranja i djelokrug rada nacionalnog regulatornog tijela za elektronske komunikacije, korišćenje elektronskih komunikacionih mreža i pružanje elektronskih komunikacionih usluga, obezbjeđivanje i zaštita konkurencije, pružanje univerzalnog servisa, upravljanje i korišćenje ograničenih resursa, prava i zaštita interesa korisnika, zaštita elektronskih komunikacija, nadzor i druga pitanja u vezi sa elektronskim komunikacijama.
- Važeći Zakon o elektronskim komunikacijama je donesen 2008. godine, saglasno tada važećem regulatornom okviru Evropske Unije koji je donesen 2002. Ovaj regulatorni okvir je bio primjeren početnim stadijumima razvoja tržišta elektronskih komunikacija, koji se 2009 godine mijenja. Ministarstvo i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost su u periodu 2008-2012 donijeli niz podzakonskih akata koji su usaglašeni sa savremenom praksom i novim regulatornim okvirom Evropske Unije iz 2009.
- Tržište elektronskih komunikacija je jedno od najdinamičnijih tržišta, gdje se svakodnevno mijenjaju tehnologije, uvođenjem novih servisa i usluga. Ukoliko nebi došlo do promjene regulatornog okvira, nebi došlo ni do razvoja elektronskih komunikacija u Crnu Goru. Takođe, usaglašavanje sa EU okvirom je i obaveza Države te stoga je potrebno usaglasiti zakonodavstvo sa EU propisima.
- Regulatorni okvir Evropske Unije iz 2009. godine, u odnosu na onaj iz 2002. godine, uvodi suštinske izmjene koje dodatno pojednostavljaju regulaciju i pospješuju dalju liberalizaciju. Širok obim izmjena diktirao je potrebu donošenja novog zakona, čime se postiže i veća zaštita potrošača.
- Kroz savremen, efikasan i jedinstven pravni okvir, doprinosi se povećanju konkurentnosti i kvaliteta svakodnevnog života građana. Status quo opcija bi onemogućila da se ovo realizuje.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Pregloženi propis ima za cilj da:

- ubrza razvoj elektronskih komunikacionih mreža i usluga,
 - obezbijedi uslove za zdravu konkurenciju na tržištu,
 - omogući otvoren i ravnopravan pristup mrežama i uslugama elektronskih komunikacija,
 - podstakne efikasnost, ekonomičnost i uvođenje novih tehnologija i usluga u ovom sektoru,
 - obezbijedi efikasnija zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija,
 - stvori uslove za pružanje poboljšane telekomunikacione usluge (Univerzalnog servisa) u Crnoj Gori, sa sniženim cijenama i većim kvalitetom,
 - obezbijedi racionalno korišćenje ograničenih resursa (radio-frekvencija, numeracije i adrese),
 - omogući transparentnost svih subjekata na tržištu
 - omogući lak pristup informacijama o cijenama, potrošnji i uslovima pružanja usluga elektronskih komunikacija,
 - obezbijedi efikasan nadzor nad radom operatora i pružaoca usluga u pogledu primjene opštih uslova i pretplatničkih ugovora,
 - omogući sigurnost komunikacije, deklarisanog kvaliteta i poštovanja tehničkih propisa i standarda,
 - zaštititi nacionalni interesi i definiše učesnike i vlasnike elektronskih komunikacionih mreža značajnih za odbranu i bezbjednost i definiše njihova prava u sistemima drugih komunikacionih mreža i operatora u vezi sa djelatnošću elektronskih komunikacija.
- Nabrojani ciljevi su u skladu sa Strategijom razvoja informacionog društva 2012 – 2016, kojom se do 2014. godine može očekivati potpuno uređenje pravnog i regulatornog okvira, na novim osnovama, sa jasno razgraničenim ulogama i odgovornostima, kao i visokim stepenom nezavisnosti regulatora od kreatora politike u ovoj oblasti kao i transponovanje svih relevantnih direktiva u naš pravni poredak. Takođe Programom rada Vlade Crne Gore, donošenje ovog zakona je predviđeno za treći kvartal ove godine.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
 - Obrazložiti preferiranu opciju?
- Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, kojim se prati razvoj tržišta elektronskih komunikacija i koji su u skladu sa EU okvirom, zakonom se propisuju sljedeće novine:
- Obaveza i obim saradnje Agencije sa Ministarstvom, regulatornim organom za programske sadržaje i ostalim organima koji imaju dodirnih tačaka sa sprovođenjem ovog zakona ili na koje utiče ovaj zakon. Ova saradnja je od posebne važnosti za povećanje efikasnosti rada svih navedenih organa, a naročito Ministarstva.
 - U postupku donošenja dokumenata prostornog planiranja potrebno je pribaviti mišljenje Agencije.
 - Obaveza zajedničkog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme na osnovu zahtjeva operatora. Agencija uspostavlja detaljne evidencije o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje.
 - Obaveze za operatore čije mreže služe za distribuciju digitalne televizije, da obezbijede emiterima, čije programe prenose, pristup aplikativnom programskom interfejsu i/ili elektronskom programskom vodiču na objektivnim, transparentnim i

nediskriminatornim osnovama, kao i obaveze operatora koji pruža uslugu sa uslovnim pristupom.

- Poglavlje - Vanredne situacije kojim se propisuju obaveze operatorima da u vanrednim situacijama, obezbijede nesmetano obavljanje svojih usluga, a naročito pozivanje hitnih službi.
- Naknade neto troškova Univerzalnog servisa se obezbjeđuju doprinosom čiji su obveznici svi operatori, čiji je udio u ukupnom godišnjem prihodu sektora elektronskih komunikacija veći od 2%.
- Odredbama ovog zakona bliže je uredjen postupak izdavanja odobrenja za korišćenje frekvencija na osnovu zahtjeva, imajući u vidu da se radio o resursima o javnog interesa za Crnu Goru.
- Brojevi iz opsega 116 su predviđeni za određene usluge od društvenog značaja odnosno za socijalne i humane svrhe, između ostalog tu je i broj 116000 za prijavu slučajeva nestale djece.
- Operatori javnih telefonskih mreža dužni su da, prilikom uspostavljanja međunarodnih poziva, omoguće korišćenje međunarodnog prefiksa 00.
- Operator je dužan da, na zahtjev Agencije, blokira pristup određenim brojevima i uslugama kada je to opravdano zbog prevare ili zloupotrebe. Propisivanjem obaveznih elemenata korisničkih ugovora, kao i obaveza koje operator, odnosno Agencija moraju da ispune stvoren je efikasan mehanizam zaštite korisnika elektronskih komunikacionih mreža i usluga.
- Operator je dužan da pretplatnicima dostavlja besplatna obavještenja putem telefonskog poziva ili SMS-a ukoliko dođe do potrošnje koja je iznad prosjeka potrošnje tog pretplatnika za posljednja tri mjeseca.
- Operator za obračun dužine trajanja ostvarenog poziva koristi jedinični obračunski interval trajanja jedna sekunda (1s), a za obračun količine prenešenih binarnih podataka obračunsku jedinicu jedan kilobajt (1kB).
- Operator je dužan da omogući korisnicima uvid u registrovane podatke o pruženim uslugama.
- Korisnik ima pravo da operatoru podnese prigovor na pristup i kvalitet usluga, kao i na račun za pružene usluge. Ako nije zadovoljan odgovorom u postupku nastavlja sa žalbom Agenciji, a na kraju i tužbom Upravnom sudu.
- Operatori su dužni pretplatničkim ugovorom obavezati svoje pretplatnike na zabranu slanja neželjenih elektronskih poruka, kao i na preduzimanje odgovarajućih mjera radi sprječavanja zloupotreba korisničkog naloga elektronske pošte, te s tim u vezi utvrdi činjenično stanje i preduzme odgovarajuće mjere.
- Propisana je podjela ovlašćenja i djelovanja inspektora i nadzornika. Ukoliko inspektor ili nadzornik uoči povredu zakona, odnosno nepravilnost iz okvira nadležnosti nadzornika odnosno inspektora, o uočenim nepravilnostima se međusobno obavještavaju radi preuzimanja mjera iz svojih nadležnosti.
- Da bi se postigli gore navedeni ciljevi to je jedino moguće promjenom zakonskog okvira iz 2008. godine.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Nova zakonska rješenja će uticati na potrošače, kroz bolju zaštitu, i na operatore, jer su im ovim zakonom nametnute i neke dodatne obaveze koje moraju ispunjavati.
- Primjene novog zakona ne bi trebalo da prouzrokuje nikakve dodatne troškove za građane, a kada su u pitanju operatori, pouzdanu procjenu o visini uticija nije trenutno moguće dati.
- Da. Pozitivne posljedice će se uvidjeti kod zaštite potrošača tj građana.
- Implementacijom novog zakona pospješuje se pružanje poboljšane telekomunikacione usluge (Univerzalnog servisa) u Crnoj Gori, sa sniženim cijenama i većim kvalitetom, i obezbjeđuju se uslovi za zdravu konkurenciju na tržištu.
- Ne postoji administrativno opterećenje, kao ni biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore u iznosu od 29.000,00 eura, a odnose se na izradu podzakonskih akata i drugih aktivnosti neophodnih za primjenu ovog zakona.
- Vlada i Ministarstvo će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti nove i usaglasiti postojeće propise sa ovim zakonom.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Prilikom izrade Budžeta za 2013. godinu, Ministarstvo je predvidjelo trošak za izradu propisa koji će nastati sa donošenjem novog Zakona o elektronskim komunikacijama.
- Donošenjem propisa koji će proisteći iz Zakona neće dodatno uticati na povećanje već navedenih finansijskih obaveza.
- Prihodi za budžet Crne Gore koji će se ostvariti su analogni prethodnim godinama, te stoga ne očekuje se veći prihodi od trenutnih.
- Metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda je neto sadašnja vrijednost.
- Ne. Nijesu postojali problem prilikom izrade obračunu finansijskih izdataka/prihoda.
- Ne.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Tražena je TAIEK ekspertna pomoć, koja je i odobrena, ali još uvijek nije realizovana.
- U postupku izrade ovog zakona sprovedene su konsultacije u trajanju od 20 dana, sa svim

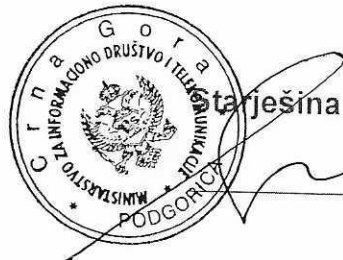
- zainteresovanim stranama gdje su se prikupili svi predlozi i sugestije.
- Takođe, Ministarstvo je organizovalo i javnu raspravu u trajanju od 40 dana, gdje su prikupljene sve primjedbe i sugestije na zakon od svih zainteresovanih strana i uvažene u najvećoj mogućoj mjeri. Na osnovu toga je sačinjen i Izvještaj sa Javne rasprave koji je objavljen na sajtu Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije i portalu e-uprave.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Da bi se ispunili ciljevi biće preduzeto niz mjera koje se odnose na donošenje podzakonskih akata.
- Isunjenje ciljeva će se mjeriti na osnovu sljedećih indikatora:
- Za sprovođenje monitoring i evaluaciju primjene propisa zaduženi su Ministarstvo i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.
- Donošenje novog treba da nastavi kontinuitet razvoja i precizno odredi pravce koji će biti u skladu sa Evropskim konceptom razvoja elektronskih komunikacija. Prethodno podrazumijeva, potpunu primjenu Evropskih direktiva i prezentaciju dostignutih rezultata u cilju adekvatnog monitoringa dostignutog kao i komparacije sa razvijenim zemljama EU.

Datum i mjesto

ZAKON

O ELEKTRONSKIM KOMUNIKACIJAMA

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom se uređuje obavljanje djelatnosti elektronskih komunikacija, status, nadležnosti, način finansiranja i djelokrug rada nacionalnog regulatornog tijela za elektronske komunikacije, korišćenje elektronskih komunikacionih mreža i pružanje elektronskih komunikacionih usluga, obezbjeđivanje i zaštita konkurencije, pružanje univerzalnog servisa, upravljanje i korišćenje ograničenih resursa, prava i zaštita interesa korisnika, zaštita elektronskih komunikacija, nadzor i druga pitanja u vezi sa elektronskim komunikacijama.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **Adresa** je niz ili kombinacija decimalnih cifara, simbola i dodatnih informacija za identifikaciju posebne terminalne tačke konekcije na javnu elektronsku komunikacionu mrežu;
- 2) **Aplikativni programski interfejs** je softverski interfejs između aplikacija pružalaca medijskih sadržaja i uređaja za prijem tih sadržaja;
- 3) **Broj** je niz decimalnih cifara koji se upotrebljava za identifikaciju odredišta veze;
- 4) **Brojevi hitnih službi** su jedinstveni evropski telefonski broj za poziv u hitnim slučajevima »112« i svi drugi brojevi koji su, za potrebe hitnih službi, određeni Planom numeracije;
- 5) **Djelatnost elektronskih komunikacija** obuhvata izgradnju, korišćenje i davanje na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža i/ili elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, kao i pružanje elektronskih komunikacionih usluga;
- 6) **Elektronska komunikaciona infrastruktura i povezana oprema** obuhvata fizičku infrastrukturu i druga sredstva ili elemente povezane sa elektronskom komunikacionom mrežom ili elektronskom komunikacionom uslugom, koji omogućavaju ili podržavaju pružanje usluga putem te mreže ili usluge, ili se mogu iskoristiti u te svrhe, uključujući, između ostalog, zgrade ili ulaze u zgrade, kablovsku kanalizaciju i vodove u zgradama, antene, antenske i druge stubove, potporne konstrukcije, cijevi i kanale, šahtove i razvodne ormane, kao i sisteme uslovnog pristupa i povezane usluge;
- 7) **Elektronska komunikaciona mreža** predstavlja sistem prenosa i, gdje je moguće, uređaje za komutaciju ili usmjeravanje i druga sredstva, uključujući pasivne mrežne elemente, koji omogućavaju prenos signala pomoću žičanih, radio, optičkih ili drugih elektromagnetnih sistema, uključujući satelitske mreže, fiksne i mobilne zemaljske mreže (sa komutacijom kola i paketa, uključujući Internet), elektroenergetske kablovske sisteme u dijelu koji se koristi za prenos signala, mreže koje se koriste za prenos i